

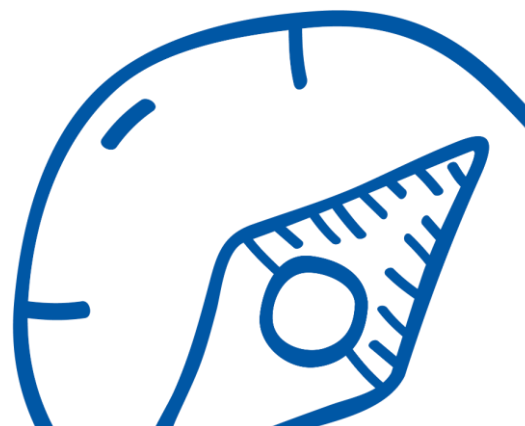
Amt für Volksschule und Sport
Uffizi per la scola populara ed il sport
Ufficio per la scuola popolare e lo sport

CUMPASS DIGITALITAD ***PER SCOLAS POPULARAS GRISCHUNAS***

INTRODUCZIUN | PUNCTS D'ORIENTAZIUN

Impressum

Uffizi per la scola populara ed il sport dal Grischun
Favrer 2025

La digitalisaziun ha midà profundamain e duraivlamain blers secturs da la societad, da l'economia, da la cultura e da nossa moda da viver individuala. «Digitalitad» stat per l'omnipreschientscha e per l'integraziun da tecnologias e da medias digitalas en quasi tut ils secturs da la vita. La digitalitad cumpiglia la midada da la communicaziun, da la lavur, da la furmaziun e dal temp liber cun agid d'instruments e plattafurmas digitalas che pussibilteschjan novas modas e manieras da sa colliar e d'interagir. La transformaziun digitala è dapli ch'in progress puramain tecnic. Ella procura per ina vasta midada culturala e sociala e pretenda da nus tuts cumpetenzas per ir enturn cun la digitalitad.

En vista a la naschientscha d'ina cultura da la digitalitad en ils fatgs da furmaziun vai en spezial er per il svilup da la persunalitad, per la participaziun sociala e per il futur professional dals uffants e dals giuvenils. L'intermediaziun da cumpetenzas che gidan a cuntanscher questa finamira, fa oz part da l'incumbensa statala da furmaziun. I sa tracta qua da cumpetenzas digitalas orientadas a l'applicaziun (ICT literacy), da cumpetenzas digitalas specificas sco er da cumpetenzas d'informatica e da medias. Sco fixà en il Plan d'instrucziun 21 «Medias ed informatica»¹ ston l'intermediaziun e la promoziun da questas cumpetenzas vegnir francadas en ils process d'instruir e d'emprender che cumenzan cun l'entrada en la scola populara. Uschia èsi pussaivel da resguardar la perspectiva da la digitalitad, e quai tant areguard la tecnologia e l'applitgablada sco er areguard la dimensiun sociala-culturala.² En quest connex han las medias digitalas ina rolla dubla: Ellas pon vegnir utilisadas per emprender, ma pon er daventar sezzas l'object da l'instrucziun. Sch'ins lavura cun medias e cun instruments digitals, resultan adina dapli datas. Quellas sustegnan la registraziun permanenta dals

stadis d'emprender e l'individualisaziun dals process d'emprender. A medem temp resultan dentant er sfidas areguard la protecziun da la sfera privata da las scholaras e dals scholars ed areguard in abus da las datas da furmaziun per intents che n'han da far nagut cun la scola.

Per ils fatgs da furmaziun è la digitalitad schanza e sfida a medem temp. Il diever sistematic da medias e d'instruments digitals en l'instrucziun po sustegnair l'individualisaziun da process d'emprender sco er la differenziaziun ed uschia prestar ina contribuziun a favur da l'egualitad da las schanzas. En connex cun la concepziun da scenaris d'instrucziun digitals giogan l'accessibilitad senza barrieras e l'applicaziun facilina ina rolla impurtanta, en spezial en vista ad uffants ed a giuvenils cun in basegn da promoziun spezial u cun in impediment.

Sch'ins lavura cun medias e cun instruments digitals, resultan adina dapli datas. Quellas sustegnan la registraziun permanenta dals stadis d'emprender e l'individualisaziun dals process d'emprender. A medem temp resultan dentant er sfidas areguard la protecziun da la sfera privata da las scholaras e dals scholars ed areguard in abus da las datas da furmaziun per intents che n'han da far nagut cun la scola.

Per realisar projects da digitalisaziun en las scholas popularas pon ins entant sa basar sin resultats da perscrutaziun fundads sco er sin las enconuschientschas da studis cumparativs internaziunals (PISA 2022, ICILS 2023 e TIMSS 2023). Ina survista detagliada per il spazi da furmaziun svizzer dat il rapport «Digitalisierung in der Bildung» (2021)³, che Educa ha elavurà per incumbensa dal Secretariat da stadi per furmaziun, retschertga ed innovaziun (SEFRI) e da la Conferenza da las directuras e dals directurs chantunals da l'educaziun publica (CDEP). Finamiras

¹ Plan d'instrucziun 21 Grischun (2016), <https://gr-r.lehrplan.ch/>

² Cf. Dagstuhl-Dreieck, <https://dagstuhl.gi.de/dagstuhl-erklerung>

³ Educa (2021): Digitalisierung in der Bildung, <https://www.educa.ch/de/themen/datennutzung/digitalisierung-der-bildung>

sumeigliantas proponan en Germania il rapport «Lehren und Lernen in der digitalen Welt» da la Conferenza dals ministers d'educaziun e da cultura (KMK 2021)⁴ u en l'Austria il model da cumpetenzas «digi.komp – Digitale Kompetenzen in der Volksschule» dal Ministeri federal Furmazion, scienza e perscrutaziun (BMBWF, 2022)⁵.

Per che las scolas possian ademplir lur incumbensa da furmazion en connex cun la digitalitad, dovri ina infrastruttura digitala che funcziuna. En il manual d'agid «Medias ed informatica» dal settember 2018 ha l'Uffizi per la scola populara ed il sport dal Grischun fixà – en il rom da l'introducziun dal Plan d'instrucziun 21 – las basas per in equipament modern da las scolas. Las premissas per ir enturn cun la digitalitad èn pia ademplidas en il chantun.

Las enconuschientschas disponibilas che sa basan sin datas⁶, mussan ultra da quai, che la gronda part da las personas d'instrucziun da las scolas popularas grischunas ha las cumpetenzas d'applicaziun necessarias. Ils proxims pass da svilup pertutgan ussa il plaun pedagogic-didactic e l'organisaziun da la scola:

EMPRENDER CUN MEDIAS DIGITALAS

La didactica da medias s'occupa da l'utilisaziun efectiva da medias per sustegnair il process d'instruir e d'emprender. Ella cumpiglia la selecziun, la concepziun e l'applicaziun da medias analogas e digitalas per intermediar ils cuntegns didactics en moda attractiva e chapaivla. La finamira è quella d'optimar l'acquisiziun da savida e da cumpetenzas sco er d'augmentar la motivaziun d'emprender cun applitgar questas medias. Las pussaivladads d'applitgar medias digitalas èn multifaras:

⁴ KMK (2021): Lehren und Lernen in der digitalen Welt, https://www.kmk.org/fileadmin/veroeffentlichungen_beschluesse/2021/2021_12_09-Lehren-und-Lernen-Digi.pdf

⁵ BMBWF (2022): Digitale Kompetenzen – Informatische Bildung, <https://digikomp.at/>

Exercizis interactivs, preschentaziuns digitalas e videos explicativs, retschertgas online e documentaziuns, excursiuns virtualas, simulaziuns sco er l'utilisaziun da plattafurmas per process d'emprender cuminaivels e per il barat èn mo in pèr exempels. Medias digitalas han il potenzial da promover l'individualisaziun e la differenziaziun da l'instrucziun, d'illustrar fatgs en moda multimediala sco er da concepìr la communicaziun e la collavuraziun en moda prudenta ed effizienta.

EMPRENDER DAVART MEDIAS DIGITALAS

Tant la pedagogia da medias sco er l'instrucziun d'informatica s'occupan da las medias digitalas sco object da l'instrucziun. Il rom respectiv vegn fixà tras il modul «Medias ed informatica» dal Plan d'instrucziun 21.

La pedagogia da medias s'occupa da la rolla e da l'influenza da las medias sin la furmazion e sin l'educaziun. Ella examinescha, co che las medias pon vegnir utilisadas en moda raschunaivla e cun responsabladad per promover la cumpetenza da medias dals uffants, dals giuvenils e dals creschids. L'utilisaziun reflectada da las medias duai sustegnair la finamira da sa fatschentar en moda critica e creativa cun ils cuntegns da las medias. Latiers tutgan per exempel l'examinaziun da la vardaivladad dals cuntegns da novitads e da maletgs, la protecziun da l'atgna sfera privata, in cumportament respectus en las medias socialas, il diever critic da reclamas e dal consum sco er l'influenza da l'opiniun publica tras las medias.

En il rom da l'instrucziun d'informatica duain las scolaras ed ils scholars chapir ils concepts fundamentals da l'elavuraziun, arcunaziun e

⁶ Las datas quantitativas e qualitativas èn vegnidas eruidas da l'Uffizi per la scola populara ed il sport en il rom da l'evaluaziun currenta «Giudicament e promoziun da la scola 2021–26» sco er a chaschun da sesidas cun «gruppas accompagnantas digitalisaziun». Questas datas èn disponibilas en furma da rapports intermediars interns.

transmissiun automatisada d'informaziuns. Ellas ed els duain pudair preschentar, strutturar ed evaluar datas da lur ambient, analisar simpels problems sco er descriver e realisar proceduras da soluziun pussaivlas. Ina chapientscha complessiva da la societad d'informaziun è mo pussaivla, sche las scolaras ed ils scolars han ina invista da la moda e maniera, co che systems d'informatica e medias digitalas funcziunan.

da las medias digitalas duai vegnir tratg a niz en l'instrucziun per process d'instruir e d'emprender, ma er vegnir examinà criticamain – quai adina cun tegnair en egl ils svilups futurs.

LA SCOLA EN IN MUND DIGITALISÀ

La digitalisaziun na pertutga betg mo l'instrucziun, mabain er l'organisaziun e la moda da lavurar en las scolas popularas. Quai è per exempel l'utilisaziun da plattafurmas d'emprender digitalas u da vias da comunicaziun digitalas tranter las persunas d'instrucziun, las direcziuns da scola e las autoritads da scola sco er cun las persunas responsablas per l'educaziun e cun las scolaras ed ils scolars. Las scolas pon barattar ina cun l'autra lur experientschas en connex cun l'utilisaziun d'ambients d'emprender digital adattads u cun la furmaziun supplementara da las persunas d'instrucziun. Er tranter las scolas e l'administraziun chantunala vegnan las datas barattadas en moda digitala. En quest connex giogan ils temas «protecziun da datas» e «segirezza da las datas» ina rolla impurtanta.

 Il «Cumpass digitalitad per scolas popularas grischunas» concretisescha las ideas strategicas dal document da discussiun «Scola populara grischuna 2035 – incumbensas e perspectivas». La finamira surordinada dal Cumpass è quella, che la digitalitad daventia en las scolas popularas grischunas in tema che sa chapescha da sez. Per quest intent cuntegna el recumandaziuns per ils purtaders da las scolas, ch'els pon duvrar per lur concepziun digitala. Il potenzial